

Nieuwe ontwikkelingen

Er is goed nieuws te melden over Wormer- en Jisperwater: het ziet er naar uit dat het Rijk geld ter beschikking stelt om het project goed af te ronden en daarnaast een aantal typische 'veenweide problemen' in het gebied aan te pakken.

Voor de uitvoering van het volledige project Wormer- en Jisperwater was nog niet voldoende geld bijeengebracht. Het Ministerie van LNV wil tussen de vijf en tien miljoen euro investeren om het werk in de periode van 2008 tot en met 2011 te kunnen afronden. Voorwaarde is wel dat er in deze periode concrete maatregelen worden getroffen om de bodemdaling tegen te gaan en het watersysteem beter beheersbaar te maken.

Dit zijn rijksdoelen die voortkomen uit de Nota Ruimte. Hiervoor wordt de komende maanden een uitvoeringsprogramma opgesteld. De maatregelen gaan een voorbeeld vormen voor de aanpak van de problemen met bodemdaling en het watersysteem in andere veenweidegebieden in Laag Holland en het Groene Hart.

Meer over deze ontwikkelingen op de achterpagina.

Voor u ligt de derde nieuwsbrief over het project Wormer- en Jisperwater. Met deze nieuwsbrief houden wij u op de hoogte van de voortgang van het project. Want er wordt hard gewerkt om het Wormer- en Jisperveld duurzaam schoon te maken... en te houden! Heeft u vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze nieuwsbrief? Aan de achterzijde vindt u onze contactgegevens.

Kijk ook op www.wormerenjisperwater.nl

Kom ook naar de infoavond op 23 april

Graag nodigen we u uit voor de informatieavond op maandag 23 april om 20.00 uur in het gemeentehuis van Wormerland.

Op deze avond wordt u bijgepraat over de stand van zaken van het project Wormer- en Jisperwater, zullen we de nieuwste ontwikkelingen toelichten en kunt u vragen stellen en meedenken over te nemen maatregelen.

Wat: informatieavond Wormer- en Jisperwater.

Waar: gemeentehuis Wormerland, Koetserstraat 3 in Wormer.

Wanneer: op maandag 23 april 2007 om 20.00 uur.

Peilbeheer

Peilmetingen met zonnecel

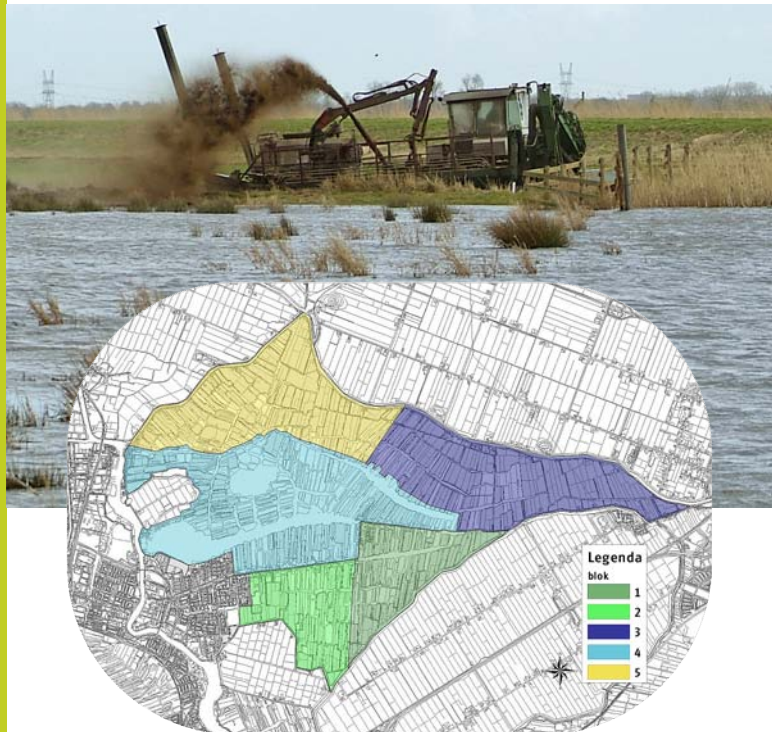
Vanaf mei 2007 wordt het waterpeil in het Wormer- en Jisperwater automatisch gemeten op vier verschillende meetpunten. De metingen gebeuren bij de inlaat, de schutsluis, het gemaal en in het midden in het gebied. Omdat bij het laatste meetpunt geen elektriciteit in de buurt is, wordt deze gevoed door een zonnecel. De aanleg van een elektriciteitsleiding in het gebied zou veel tijd en moeite kosten en de zonnecel is een prachtige, natuurvriendelijke oplossing.

Alle meetpunten sturen elk uur de waterstanden naar de hoofdpost. Daar wordt automatisch bepaald wat het gemiddelde waterniveau is. Als dat te hoog is, wordt er water uitgemalen. Is de stand te laag, dan wordt er ingelaten. Het voordeel van het geautomatiseerde systeem is dat er minder water uitgemalen en minder water ingelaten zal worden. De verwachting is dat dit uiteindelijk een positief effect zal hebben op de waterkwaliteit.

Op dit moment is er maar één peilmeting voor het hele Wormer- en Jisperwater. Aangezien het gebied in het westen vrij breed is en in het oosten een stuk smaller, kan het verschil in waterstand vrij groot zijn. Zeker bij een zuidwestenwind, die de waterstand in het smallere stuk flink verhoogt. Het is dan heel lastig inschatten of er water in of uit moet. Met het nieuwe systeem zijn de metingen een stuk nauwkeuriger, waardoor we beter in kunnen spelen op de vraag naar meer of minder water.

Baggeren: de stand van zaken

In blok 1 wordt volop gebaggerd en het gaat goed. Wel ligt er meer bagger dan verwacht en daarom lukte het niet om alle bagger voor maart 2007 te verwijderen. Met Natuurmonumenten is afgesproken om vanaf 15 maart geen bagger meer op de kant te zetten en voor begin april de zuigers te verwijderen. Dit in verband met het broedseizoen. De werkzaamheden worden half juli meteen hervat. In december 2006 zijn in blok 2 de baggerwerkzaamheden begonnen. Hoewel ook hier meer bagger ligt dan verwacht, ziet het er naar uit dat dit blok toch eind 2007 klaar is. Als de vergunningen voor de depotlocaties binnen zijn, kan het baggeren in blok 3 beginnen. Naar verwachting is dit in juli 2007. Blok 4 is een ander verhaal. Hierin ligt de meeste bagger, vergeleken met de andere blokken. Daarom moet er een plan worden gemaakt: hoe en waarheen kan deze hoeveelheid bagger worden verplaatst? De bedoeling is om medio 2008 de baggerwerkzaamheden te starten. Blok 5 wordt voor een groot gedeelte door de bewoners zelf gebaggerd met behulp van baggerpompen. Een goede zaak!

Drie vragen over baggerdepots

In het Wormer- en Jisperveld wordt gebaggerd. Maar wat gebeurt er nou met het gebaggerde slib? Karsten Hopman, specialist beheer bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, geeft antwoord.

Waar gaat het gebaggerde slib heen?

Dat blijft binnen het gebied en wordt opgeslagen in depots. Deze depots bevinden zich op het land met een anderhalve meter hoge kade eromheen. De bagger blijft daar liggen en droogt in. Na het indrogen, dat één tot drie jaar duurt, wordt het depot weer als grasland ingericht.

Riolering

Aanleg riolering begonnen

In het Wormer- en Jisperveld zijn 93 huishoudens niet aangesloten op het rioleringsnet. Hun afvalwater wordt al dan niet via een septic tank op het oppervlaktewater geloosd en dat komt de waterkwaliteit niet ten goede. Daarom is in januari 2007 begonnen met de aanleg van een rioleringsnet.

Het aanleggen van dit net bestaat eigenlijk uit twee delen: werkzaamheden op de erven van de bewoners en de aanleg van een centraal riool. Het werk op de erven bestaat uit het plaatsen van pompen en het aanleggen van een persleiding, die later wordt aangesloten op het centrale riool. Dit wordt voorafgegaan door onderhandelingen met de bewoners.

Er wordt ten slotte privégrond belast. De schadevergoeding wordt bepaald aan de hand van de hoeveelheid belaste grond. Op korte termijn moeten de afspraken met de eigenaren concreet zijn, zodat er in het broedseizoen op de erven kan worden gewerkt. Na het broedseizoen kan dan de aanleg van de persleiding beginnen. Als deze is aangelegd, zal de gemeente de septic tanks buiten werking stellen en volstorten. Voor het realiseren van de aansluiting op het riool zijn de bewoners zelf verantwoordelijk.

Voorlichting

Om bewoners goed up-to-date te houden van de ontwikkelingen, zijn in de periode december 2006 - februari 2007 vier informatieavonden georganiseerd. Tijdens deze avond zijn de bewoners geïnformeerd over onder meer de ligging van de riolering en de werkzaamheden. Ook konden ze vragen stellen. De opkomst was hoog en het verslag van de avonden is naar de eigenaren en bewoners toegestuurd.

Extra maatregelen

Testen voor behoud en beheer van water en veen

Welke maatregelen werken nu het beste om het Wormer- en Jisperveld duurzaam te beheren? Om daar achter te komen, wordt in de loop van 2007 gestart met verschillende proeven.

Door verschillende maatregelen uit te proberen, hopen de projectpartners van Wormer- en Jisperwater de beste manier te vinden om het veengebied en de waterkwaliteit duurzaam te beheren én te behouden. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met landbouw en natuur. Er zal daarom een aantal proefvelden worden ingericht om de maatregelen te testen.

Proeven

Een eerste test is het onderzoeken van de effecten van het baggeren met een baggerpomp. Ten tweede wordt op een aantal proefvelden

bekeken wat het effect is van ecologische oeverinrichting. Dat wil zeggen dat de strakke oevers glooiender worden gemaakt. Doorspoelen van het watersysteem met neerslagwater of water uit de boezems van het Noord-Hollands kanaal, is een derde proef. Doorspoeling met water van buiten het gebied verandert namelijk de chemische samenstelling van het water, en dit heeft mogelijk positieve gevolgen voor de waterkwaliteit. Een vierde methode die zal worden getest, is het reduceren van bemesting en bekalking. Beiden dragen bij aan de afbraak van het veen en aan de slibaanwas. Meer slib zorgt weer voor een slechtere waterkwaliteit. Tenslotte gaat het projectteam op een aantal proefvelden de graslanden vernatten om te kijken wat daarvan het effect is op het veen en het water.

Deze extra maatregelen worden genomen naast de vaste maatregelen waar nu al hard aan wordt gewerkt. In de komende maanden zal worden bepaald wie de proeven gaat uitvoeren en in het derde en vierde kwartaal van dit jaar zullen de eerste proefvelden worden ingericht.

Waar liggen de depots?

Die liggen vooral op grondpercelen van Natuurmonumenten, de gemeente en voor een klein deel op grond van particulieren. Om een depot aan te leggen, moeten we veel vergunningen aanvragen en aan alle wet- en regelgeving voldoen. Ook moet het perceel technisch geschikt zijn. Een depot mag bijvoorbeeld niet vlak bij een sloot liggen omdat het slib daar dan in terecht zou kunnen komen. Door al deze eisen is het vaak lastig om voldoende depotruimte te vinden.

Houden jullie rekening met archeologische restanten bij de aanleg?

Er zijn terreinen in het Wormer- en Jisperveld met een hoge archeologische verwachtingswaarde. Daarom doen we vooraf uitgebreid bureau- en veldonderzoek. Als daaruit naar voren komt dat er op een bepaalde plek archeologische overblijfselen aanwezig zijn, houden we daar met de aanleg van de depots uiteraard rekening mee.

Duurzamer watersysteem en minder bodemdaling

In de Nota Ruimtelijke Ordening is geld vrijgemaakt om in de westelijke veenweidegebieden de bodemdaling te remmen en het watersysteem duurzamer te maken. Er zijn drie projecten, waaronder Wormer- en Jisperwater, aangewezen als versnellingsproject.

Riena Tienkamp is programmamanager bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en legt uit wat het versnellingsproject inhoudt: "Voor de aanpak van de westelijke veenweidegebieden is geld gereserveerd voor de periode 2011-2014. Er zijn drie versnellingsprojecten aangewezen die als voorbeeld dienen voor de gewenste omslag in alle westelijke veenweiden. Dat zijn de gebieden Wormer- en Jisperveld, Krimpenerwaard en de Venen. Als de resultaten van deze versnellingsprojecten positief zijn, kan daarna snel al het westelijke veenweidegebied worden aangepakt."

Grondgebruik afstemmen op waterpeil

"Het Wormer- en Jisperveld dient als voorbeeldgebied in Laag Holland; het gebied tussen Amsterdam, Alkmaar en Hoorn. Hier is namelijk de afgelopen jaren al veel landbouwgrond in natuurgebied veranderd", vertelt Tienkamp. "De ingrepen in het gebied moeten er toe leiden dat de waarden landbouw, natuur en cultuurhistorie blijven behouden of zelfs worden versterkt door het grondgebruik beter af te stemmen op de hoogteligging en het waterpeil, in plaats van andersom. Jarenlang zijn we in Nederland namelijk bezig geweest met het geschikt maken van gebieden voor landbouw. We zorgden er dus voor dat het waterpeil in landbouwgebieden laag was en in natuurgebieden hoog. Omdat de natuur- en landbouwgronden versnipperd zijn, is de waterhuishouding behoorlijk ingewikkeld geworden. Nu zijn we tot het inzicht gekomen dat we ons beter kunnen aanpassen aan wat de natuur ons geeft."

Grondgebruik afstemmen op waterpeil

"We willen de bodemdaling remmen en het watersysteem duurzamer maken. "Hoe dat doel wordt behaald maakt niet uit", zegt Tienkamp." Als we het maar behalen mét duurzaamheid en behoud van genoemde waarden als uitgangspunt."

Financieel Aan de slag met rijksgeuld

Met extra overheidsgeld kan het project Wormer- en Jisperwater worden afgerond én kunnen de problemen met bodemdaling en het watersysteem worden aangepakt. Wat betekent dit voor het project?

De aanpak van het project Wormer- en Jisperwater is gericht op: baggeren, aanleg riolering, verbeteren peilbeheer en onderzoek naar extra maatregelen. Deze werkzaamheden gaan gewoon door en tegelijkertijd wordt de komende maanden onderzocht welke maatregelen de bodemdaling kunnen remmen en het watersysteem beter beheersbaar kunnen maken.

Bodemdaling

Bodemdaling wordt veroorzaakt door twee factoren; lage waterstanden waardoor het veen inklinkt als gevolg van oxidatie en door bemesting en bekalking. In een zuurstofloze omgeving zorgen kalk en meststoffen voor de afbraak van veen met als gevolg bodemdaling en slibaanwas. Dit probleem bestaat als sinds het Wormer- en Jisperveld werd ontgonnen. De daling vindt ongelijk plaats en de hoogten van het maaiveld in het gebied lopen inmiddels uiteen van -1,00 tot meer dan -2,00 meter NAP. Om te voorkomen dat het veen uiteindelijk helemaal verdwijnt,

is het van belang de bodemdaling te remmen. Dat kan door - waar mogelijk - de grondwaterstanden in de graslanden te verhogen. Voorwaarde is wel dat dit niet ten koste gaat van het behoud van het agrarisch cultuurlandschap en de natuurwaarden.

Duurzamer watersysteem

Door de verschillen in maaiveldhoogten is het lastig het watersysteem goed te beheersen. Bovendien verandert de waterkwaliteit en kalven oevers af, waardoor veel bagger ontstaat. Baggeren alleen is geen oplossing. Er zijn dus maatregelen nodig om de problemen bij de bron aan te pakken en duurzaam op te lossen.

Op weg naar uitvoering

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Natuurmonumenten, gemeente Wormerland en de provincie Noord-Holland zoeken gezamenlijk naar mogelijke maatregelen en zijn daarbij ook erg geïnteresseerd in ideeën van ondernemers en bewoners uit de omgeving. Dat kunnen maatregelen zijn op het gebied van landbouw, recreatie of natuur die bijdragen aan het tegengaan van bodemdaling en het verduurzamen van het watersysteem. Binnenkort organiseren we daarvoor een streekbijeenkomst. Daarna gaan we bepalen welke ideeën haalbaar en geschikt zijn voor uitvoering. Dat moet nog deze zomer resulteren in een uitvoeringsprogramma voor de periode van 2008 tot en met 2011. We houden u op de hoogte.

Colofon

Tekst en redactie:

Intervolvement Communicatie, Halfweg

Vormgeving: Icke Design, Halfweg

Fotografie: Cees de Gooyer

Drukwerk: Drukwerk Totaal

Oplage: 7.000

Voor vragen, informatie en opmerkingen over deze nieuwsbrief kunt u contact opnemen met:

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Telefoon: 0299 - 663 000

E-mail: info@wormerenjisperwater.nl

Website: www.wormerenjisperwater.nl

